

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΤΟΜΟΣ ΚΖ'.

Συνδρομή ἑτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.— Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου. Ἐκαστ. ἔτους καὶ εἶναι ἑτησιακῇ. Γραφεῖον Διευθ. Ὁδ. Παρθενιαγωγείου 14.

7 Μαΐου 1889.

ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΟΣ ΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝ

ΚΡΙΣΙΣ

ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟΔΙΚΩΝ

ἀναγνωσθεῖσα τῇ δεκάτῃ ἑκτῇ Ἀπριλίου ἐν τῷ Ζαπτεῖῳ Ὀλυμπιακῷ μεγάρῳ ὑπὸ τοῦ εἰσηγητοῦ Ν. Γ. Πολίτου.

(Συνέχεια ἴδε προηγούμενον φύλλον).

1. Η ΦΩΝΗ ΕΝΟΣ ΜΕΚΡΟΥ Ἡ συλλογὴ αὕτη περιέχει στίχους τινὰς καλοὺς καὶ τινὰς ἐπιτυχεῖς ἰδέας, ἃς καταπνίγει ἡ κακὴ γειτονία πολυπληθῶν ἀτέχνων στίχων καὶ ἰδιῶν ἀκατανόητων, ὡς ἀκατανόητος εἶναι καὶ αὕτη ἡ ἐπιγραφή τῆς συλλογῆς, ἐκτὸς ἂν αὕτη δηλοῖ ὅτι τὰ ποιήματα ἐγράφησαν ὑπὸ θανόντος ποιητοῦ διὰ τοὺς ὀλίγους δ' ἐπιτυχεῖς στίχους ἐτάξαμεν τὴν συλλογὴν ταύτην ἐν τῇ κατηγορίᾳ τῶν δοκίμων, ἐν ᾗ ἡ προσήκουσα θέσις αὐτῆς ἦν ἴσως ἐν τοῖς ἀποβλήτοις. Ὅμως ἡ δυσαρμοστία καὶ ἡ μεγάλη δυσαναλογία τῶν κακῶν πρὸς τὰ καλὰ γεννῶσι τὴν ὑπόνοιαν ὅτι ἐνδεχόμενον ταῦτα νὰ προέρχωνται ἐξ ἀπομιμήσεων τὴν δ' ὑπόνοιαν ταύτην ἐνισχύει ἡ παρατηρηθεῖσα ὁμοιότης τοῦ ποιήματος Ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς Ε. Α. Μ. τοῦ ἀρχομένου διὰ τοῦ στίχου:

«ὦ! ἂν κοιμᾶσαι ξύπνησαι,
καὶ τοῦ ἄσματος Ah! se tu dormi svegliati
τοῦ μελοδράματος Giulietta e Romeo καὶ τὸ ἐν τῷ ποιήματι Δεῖξαι μητρὸς ἐπιτύμβιον
'Σ τὰ δροσερὰ καὶ εὖσμα ἄνθη τοῦ παραδείσου
'Ἐκεῖ νὰ πάγῃ, κόρη μου, ἡ ἄκακος ψυχὴ σου»

ὅπερ εἶναι παράφρασις περιττολόγος τοῦ ἀρχαίου
«Ἐν μύροις, ὦ τέκνον, σὴ ψυχῇ.»

2. ΕΚΛΟΓΗ. Συλλογὴ περιέχουσα ἑπτὰ ποιήματα, ἐν οἷς ὑπερπλεονάζουσιν οἱ κοινοὶ τύποι καὶ αἱ πεπατημέναι ἰδέαι. Τὸ κάλλιστον τῶν ποιημάτων τούτων εἶναι ὁ Ἕλιος, ὡς μὲν ὁ ποιητὴς γράφει δημώδης παράδοσις, μᾶλλον δὲ μετασκευὴ ἄτεχνος παραμυθίου. καθ' ἣν ἡ μήτηρ τοῦ Ἑλίου τιμωρεῖ σκληρῶς κόρην, τῆς ὁποίας ἡ μήτηρ ἐκαυχῆθη ὅτι νικᾷ εἰς τὰ κάλλη τὸν Ἕλιον. Τῶν δὲ μετὰ τοῦτο δύο ᾧδων εἰς τὴν ΚΕ' Μαρτίου καὶ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν,

τὴν πεζολογίαν καθιστᾷ κατάφωρον ἡ ἀπομίμησης τῶν μέτρων καὶ τῆς γλώσσης τοῦ Ὑμνου εἰς τὴν ἐλευθερίαν τοῦ Σολωμοῦ.

Φθάνεις, φθάνεις σὲ ξανοίγω
ἔς τὸ σκοτάδι τῆς σκλαβιάς,
καὶ προβαίνεις λίγο λίγο,
κόρη τῆς ἐλευθερίας.

Ἡ κόρη τῆς ἐλευθερίας αὕτη, ἡ ἀντικαταστήσασα τὴν ἐν τῷ ὕμνῳ τοῦ Σολωμοῦ Ἑλευθερίαν, εἶναι πιθανῶς ἡ ΚΕ' Μαρτίου, διότι ἔς τὸ να ἓνα χέρι σταυρό, κρίνο, κρατεῖ ἔς τᾶλλον κοφτερό, (ὑποθέτομεν σπαθί). Καθόλου δὲ ἡ μὲν στιχουργία πάντων τῶν ποιημάτων εἶναι βεδιασμένη, ἡ δὲ γλώσσα ἄκομπος καὶ ἀνώμαλος καὶ ἡ ὁμοιοκαταληξία πενιχροτάτη.

3. ΦΥΛΛΑ Εἰς ΑΝΕΜΟΣΤΡΟΒΙΛΟΝ, ἦτοι ποικίλα λυρικά ποιήματα, ὧν δύο εἰς δακτυλικούς ἑξαμέτρους. Καὶ ταῦτα σπανίως αἰρονται ὑπεράνω τοῦ μετρίου ἄλλως δ' αὐτὸς ὁ ποιητὴς κατεδίκασεν ἑαυτόν, συμβουλευόμενος νὰ φράττωμεν τὰ ὦτα, ὅπως μὴ ἀκούωμεν ποιητάς, οὓς δὲν ἐνέπνευσεν μέγας ἔρωρ· διότι μόνον ὁπόταν πληροῖ τοιοῦτος ἔρωρ τὴν ζωὴν

βαθὺν τὸν τρυγτὸν καὶ ἄρθρον τὸ θέρος
λαμπρῶν καρπῶν τοῦ πνεύματος ὁ Πανσθενὴς ὠρεῖ.

Δυστυχῶς τὰ πλεῖστα τῶν ποιημάτων του δὲν εἶναι ἐρωτικά, καὶ σεβόμενοι τὴν γνώμην του δὲν τὰ λαμβάνομεν πρὸ ὀφθαλμῶν, ἄφ' οὗ μάλιστα δὲν διαψεύδουσι τὸν ἀφορισμὸν του. Εὐχαρίστως δ' ὁμολογοῦμεν, ὅτι τὸ ἐπιγραφόμενον Φραγκίσκα ἡ ἐξ Ἀρμίνου, καίτοι ξενικὴν ἔχον τὴν ἔμπνευσιν, περιγράφει μετὰ τινος δυνάμειος σφοδρὰ ἐρωτικὰ πάθη. Αναγινώσκομεν στίχους τινὰς αὐτοῦ.

Διὰ τοῦ Ἄδου εἶδον διαβαίνων
δύο ψυχὰς δεινῶς κεκολασμένων,
κ' ἐπλήσθην αἰσθημάτων ἀνεκφράστων
τὰς λιγυρὰς ἀκύνων οἰμωγὰς των.
Ἐλθέ — ἐφώνῃ ἡ μία πρὸς τὴν ἄλλην—
ἔλθε εἰς τὴν σκιᾶν μου ἀγκάλην!
Μὲ ἀγαπᾷ, σὲ ἀγαπᾷ· χαρῶμεν!
αἰῶνι· ἀγαπώμενοι συζώμεν!
Ἡ κόλασις παράδεισος μοι εἶναι!
καὶ ἥδοναί του ὕψιστ' αἱ ὁδοί! αἱ!
Ὁ ἔρωρ· ἂν ποτ' ἐγκλημα καλῆται,
ὅπερ οὐχὶ ἀπλῶς δὲν συγχωρεῖται,
ἀλλὰ καὶ αἰωνίως τιμωρεῖται.
Ἀχ! οἱ γλυκεῖς πῶς παρορμῶσι τρέμοι.
κ' ἐνταῦθα πρὸς τὸ ἐγκλημα ἀκόμη!
καὶ τί τοῦ Ἄδου πρὸς ἡμᾶς οἱ τρέμοι!

ᾧ πνεῦμα, πῦρ ! ὦ φλόξ, ψυχὴ γλυκεῖα,
ὃ φίλατόν μ' ὑπὲρ τὸ Σύμπαν φάσμα,
τὸ ἄληκτόν σου λέγε, λέγε μ' ἄσμα
«Σὲ ἀγαπῶ !.....» κ' εὐθὺς ἐν ἁρμονίᾳ
κ' ἐν ἴσῃ θέλω σ' ἀπαντᾶ μαρία,
«Σ' ἀνταγαπῶ, μοναδικόν μου πλάσμα!» κτλ.

4. ΠΟΙΗΜΑΤΩΝ ΠΕΡΙΣΤΑΛΟΓΗ. Περιέχει κατὰ τὸ πλεῖστον μικρὰ αὐτοτελῆ ποιημάτια, ἀποτελοῦντα σειράν, καθὼς τὸ Intermezzo τοῦ "Αἶνε· ἀλλ' ἡ ὁμοιότης πρὸς τοῦτο ἐγκρίεται ἐν μόνῳ τῷ ἐξωτερικῷ τύπῳ. Τὰ ποιήματα τῆς συλλογῆς ταύτης ἔχουσι μὲν τινα πρωτοτυπίαν καὶ εὐφύια τις ἐνιαχοῦ αὐτῶν ἀναλαμβάνει. Καθόλου ὅμως εἶναι ἐστερημένα πάσης χάριτος ἐν τῇ ἐκτελείῃ, πάσης ἀβρότητας ἐν τῇ ἐκφράσει. Ἡ γλῶσσα αὐτῶν εἶναι δημοτική, ἀσχημιζομένη ὅμως συχνότατα διὰ τύπων παραχόρδων τῆς καθαρευούσης. Τὰ δὲ τελευταῖα ποιήματα τῆς συλλογῆς, τὰ καὶ μακρότερα, ἐκπίπτουσι πολλάκις εἰς χυδαιότητας καὶ ἀηδεῖς βωμολοχίας. Ἀλλ' οὐδ' ἡ στιχουργία εἶναι πανταχοῦ ἀπταιστος, οὐδ' αἱ ὁμοιοκαταληξίαι καλῶς πάντοτε ἡρμωσμένοι.

5. ΣΤΟΝΑΧΑΙ. Ποιήματα γεγραμμένα κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς καθαρεύουσιν. Τὰ μὲν τούτων πατριωτικά, τὰ δὲ ἐρωτικά· ἐν ἐκείνοις ὁ ποιητὴς θρηνεῖ τὴν τύχην τῆς πατρίδος καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς τὴν ἰδικήν του. Ὁ ποιήσας δὲν εἶναι ἐκ τῶν χειρίστων ὡς πρὸς τὴν ἐμπνευσιν, ἀλλ' ἐλέγχεται πάντοτε ψυχρὸς, ἐστερημένος αἰσθημάτων, ἀναμασσᾷ δὲ κοινοτοπίας πολλάκις λεχθεῖσας καὶ ἐνιαχοῦ συγκολλᾷ τοὺς στίχους του διὰ τῶν συντριμμάτων τῶν στίχων ἄλλων ποιητῶν. Ὁ διεξερχόμενος τοὺς στίχους αὐτοὺς, μὴ εὗρισκων τὴν ἐλαχίστην θέρημιν ζωῆς, καταλαμβάνεται ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ δυσαρέστου αἰσθηματος, ὅφ' οὗ καὶ ὁ ἐν φυσιογραφικῷ μουσεῖῳ παρελαύνων διὰ μέσου τεταριχευμένων ζώων καὶ ἀπεξηραμένων φυτῶν.

6. ΧΛΩΜΑ ΦΙΛΛΑ. Ὁ ποιήσας ταῦτα εἶναι Κεφαλλῆν καὶ μετ' ἀγάπης ἀλλὰ καὶ περιττολογίας πολλῆς ἐκθειάζει τὰ φυσικὰ κάλλη τῆς νήσου του ἐν τῷ πρώτῳ ποιήματι, ἐξ οὗ ἀναγινώσκωμεν στροφάς τινας ἀναφερομένας εἰς τὸ ὄρος Κόντρον.

᾿Σ τὸ ἄπειρο λῆς κ' εἶναι κρεμασμένος
ὁ Γέρο Κόντρος, γίγαντας, θερίο,
᾿περήφανος, ἑρῆς, ἀγριεμένος,
᾿ς τὴν ἐρημιὰ θεώρατο στοιχειό.

᾿Ωσάν σὲ δύο θάλασσαις στημένος
φαίνεται νὰ ᾿ναι ὕψηλὸ νησί·
ἐπάνω, οὐρανὸς ἀγερωμένος
καὶ κάτω θάλασσα· ἄπειρη, γλαυκὴ ἢ.

Τὰγέρι ἐκεῖ ἀγνότατο, παρθένο,
ἀπ' τοῦ ἀφροῦ τῇ δεοσαγκυλιά,
ἀπὸ τὸ χῦμα μόνο φιλημένο,
πρῶτο πετᾷ ἐκεῖ ᾿ς τὴν συντροφιά κτλ.

Ἐνιαχοῦ διαφαίνεται τριφερότης αἰσθημάτων· ἀλλ' ἐν γένει τὰ πλεῖστα τῶν ποιημάτων

εἶναι ἐξ ἐκείνων, ἅτινα οἱ Γερμανοὶ καλοῦσιν ἐπίκαιρα (Gelehenheitsgedichte), καὶ ὡς τοιαῦτα δὲν ἔχουσι βεβαίως ἀξιώσεις ἄλλας ἢ ν' ἀκουσθῶσιν εὐαρέστως καὶ νὰ θαυμασθῶσιν ἴσως ἐν τῷ στενῷ κύκλῳ δι' ὃν ἦσαν προωρισμένα.

7. ΛΕΡ ΜΠΑΛΕΡ ΕΙΦΙΡ ΜΑΛΕΡ. Καὶ τῆς συλλογῆς ταύτης τὰ πλεῖστα ποιήματα εἶναι ἐπικαιρα, καὶ ἐπίσης ἐφαρμόζονται εἰς αὐτὰ ὅσα καὶ περὶ τῶν Χλωμῶν φύλλων εἶπομεν. Ἐχουσιν ὅμως στιχουργίαν τεχνικωτέραν, καὶ αἰσθημα ἰσχυρότερον ζωογονεῖ ἐνίοτε αὐτά. Ἐνιαχοῦ διαλανθάνουσιν ἀπηχησεις ἰδεῶν δοκίμων ποιητῶν παλαιότερων, ὡς φαίνεται ἐκ τῆς ἐπομένης στροφῆς τοῦ ποιήματος *Εἰς τὰς γυναῖκας τῶν Καλαμῶν*, προσενεχθεῖσας νὰ ὑπηρετήσωσιν ὡς νοσοκόμοι ἐν προσδοκωμένῳ πολέμῳ.

Εἴθε τὸ χρέος μου κ' ἐγὼ ὀπλίτης νὰ περάνω
εἰς χεῖρας τόσον τρυφλὰς ἐμπίπτων τραυματίας!
Καὶ ἀξιούμενος μικρὸν τοιαύτης νοσηλείας
ὑπὸ τὸ βλέμμα συμπαθοῦς παρθένου ν' ἀποθάνω!
ἥτις στροφή φέρει εἰς τὴν μνήμην τὸ τῶν Ἀρματολῶν καὶ κλεπτῶν τοῦ Ζαλακώστα.

᾿Ω εἴθε ὅπου νήπιον εἶδα τὸ φῶς τὸ πρῶτον,
εἴθε κ' ἐγὼ πολεμιστὴς βαρὺν νὰ φέρω πόδα.

᾿Αλλ' εἰς δικαίας συμπλοκῆς, εἰς ἄλλης μάχης κρότον
νὰ πέσω, γέρας μου ποθῶν καλῆς παρθένου ῥόδα!

8. ΙΑΙΣ ΚΑΙ ΜΥΡΕΙΝΑΙΣ. Ἀκρατος ὑπερρωμαντισμὸς καὶ τόσος, ὥστε ἐπεχύθη εἰς τὴν ψυχὴν μας εὐθὺς ἀπὸ τῶν πρώτων στίχων στυγνὴ μελαγχολία καὶ τοιαύτη, ὥστε σχεδὸν δὲν εἶχομεν τὸ θάρρος καὶ τὴν προθυμίαν νὰ προβῶμεν περαιτέρω· εἶναι ὅμως ἀληθὲς ὅτι τὸ πρῶτον ποίημα ἐκείνο. ἐπιγραφόμενον Ἀνάμνησις τοῦ παρελθόντος, εἶχε τοῦτο τὸ μέγα μειονέκτημα, ὅτι ἐφάνη ἡμῖν ὥς τις ὠχροτάτη ἀνταύγεια τῶν Στόνων τοῦ Δημητρίου Παπαρηγοπούλου. Καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ποιήμασι τῆς συλλογῆς κοχλάζουσιν ὑπερχειλεῖς ὁ πόνος καὶ ὁ ἀπελπισμὸς, αἰσθήματα ἡμᾶς τοῦλάχιστον μὴ συγκινούντα διὰ τὸ ἀπίθανον τῆς ὑπερβολῆς· ἀλλ' ὁμολογοῦμεν ὅτι ὑπάρχουσιν ἐν αὐτοῖς καὶ καλοὶ στίχοι, ἐνιαχοῦ δὲ καὶ ἔχνη ἀληθινῆς ἐμπνεύσεως.

9. Συλλογὴ ἀνεπίγραφος, ἐπιγεγραμμένον ἔχουσα «Ῥᾶον ἐπικρίνειν ἢ δικαίως κρίνειν.» Τοῦτο τὸ ῥῆμα, ὃ ἐπέγραψεν εἰς τὰ ποιήματά του ὁ ποιητὴς, εἶναι ἀληθές, ἀλλὰ προσθέτομεν ἡμεῖς ὅτι καὶ τὸ δικαίως κρίνειν εἶναι ῥᾶον τοῦ ἑαυτὸν γινῶναι.— Ἡ συλλογὴ αὕτη, ὡς ὁ ποιητὴς λέγει ἐν τινι ὑποσημειώσει, ἐτονίσθη ὑπ' αὐτοῦ διὰ τετραφωνίαν καὶ ὀρχήστραν. Οὐδόλως δυσκολευόμεθα νὰ πιστεύσωμεν ὅτι τὰ μέλη τοῦ ποιητοῦ εἶναι ἐπιτυχέστερα τῶν ποιημάτων του. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον διδάσκει ἐν τῇ αὐτῇ σημειώσει ὁ ποιητὴς, ὅτι πρέπει «τὰ λυρικά ἔσχατά νὰ εἶναι τοιαῦτα ὥστε καὶ ἐκ τῆς ποιικιλίας τοῦ ῥυθμοῦ καὶ ἐκ τοῦ θέματός των νὰ δύνανται νὰ ἔδωνται εὐαρέστως καὶ ἀπροσκό-

πτως, διότι ἄλλως ἀνήκουσι μᾶλλον εἰς τὸ ἔπος ἢ εἰς τὴν λυρικήν ποιήσιν,» τὸν ἀφορισμόν, λέγομεν, τοῦτον ματαίως ἡμεῖς προσεπαθήσαμεν νὰ πεισθῶμεν ὅτι ἐξάπντος δύναται τῆς νὰ ἐφαρμόσῃ καὶ εἰς τοὺς ἰδικούς του στίχους, τοῦλάχιστον εἰς τοὺς πλείστους. Τοῦναντίον δὲ παρετήρησαμεν ὅτι καὶ αὐτῆς τῆς ἀπαραιτήτου εὐφωνίας ὀλιγορεῖ ὁ ποιητής, μὴ ἐπεξεργασθεὶς στίχους, ἐν οἷς παρηχῆσεις δυσάρεστοι λυποῦσι καὶ τὰ μᾶλλον ἀναίσθητα ὦτα : οἷον

καὶ πᾶν εὐαίσθητον οὐς ἄς κηλῇ
πᾶσθ' γλώσσα ἄς ἀνυμνῇ.

Ἐν δὲ τῷ στίχῳ

δάκρυ' ἀπαρήγορα

ὁ ἀκούων ἀδυνατεῖ νὰ διακρίνῃ ὑπότερον τῶν δύο ἀντιθέτων ἐπιθέτων παρήγορα ἢ ἀπαρήγορα ἔθεσεν ὁ ποιητής. Οὐδὲν ἦττον προθύμως συνμολογοῦμεν τῷ ποιητῇ ὅτι τὰ ἔργα του ἔχουσιν τινὰ λυρισμόν, καὶ ἐκ τῶν ποικίλων μέτρων αὐτῶν τινὰ εὐαρμωστοῦσι πρὸς ᾧδὴν.

10. ΦΙΛΗΜΑΤΑ. Ἡ συλλογὴ αὕτη ἔχει μὲν τινὰ χάριν, ἀλλ' εἶναι καὶ κατ' εἶδος καὶ καθ' ὕλην ὅχι πολὺ ἀνωτέρα τοῦ ταπεινοῦ. Πάθος μόνον διαφαίνεται ποῦ καὶ ποῦ, μαρτυροῦν ὅτι ἴσως ἠσθάνθη αὐτὸς ὁ ποιητής καὶ δὲν εἶναι οἱ στίχοι του ξένων αἰσθημάτων ἀπηχῆσεις.

11. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΧΕΛΙΔΟΝΟΣ ΤΕΡΕΤΙΣΜΑΤΑ. Συνετὰ καὶ εὐλαβῇ ποιήματα, ἔμμετρον ἐγχειρίδιον Χριστιανικῆς ἠθικῆς εἰς γλώσσῃ ἱκανῶς ὁμαλῇ καὶ στιχουργίᾳ σχεδὸν ἀπταιστον, ἀλλὰ ῥέουσιν μονοτόνως ἐν εἰδὲι ψαλμωδίας. Ὁ Πήγασος ἐξευγμένως εἰς μαγκανοπήγαδον. Ὁ στιχουργήσας φαίνεται ἱερεὺς ἢ ψάλτης.

12. Συλλογὴ ἀνιπίγραφος, φέρουσα ὡς γνώρισμα τὸ δίστιχον 'Ιερεμίαι ἐν τῇ ξένῃ Κλαίμεν μέλλον καὶ παρόν. Ἡ συλλογὴ αὕτη ἀποτελεῖται ἐκ τεσσάρων ποιημάτων ἐπιγραφόμενων Τοῖς Ῥωμύνοις, Τῷ Σάββα Πασῶ, Εἰς τὴν ἔνωση τῆς Ἐπτανήσου, τῷ Α. Β. Ὁ ποιητής δὲν φαίνεται στεροῦμενος φραστικῆς δυνάμεως καὶ στιχουργικῆς ἐμπειρίας, εἶνε δὲ καὶ ἀνὴρ φιλόπατρις. Ἀλλὰ τοῦτο καὶ μόνον τῶν ποιημάτων αὐτοῦ τὰ τρία πρῶτα, ἂν λυθῶσι τὰ μέτρα καὶ ἀποτιναχθῶσι τὰ δεσμὰ τῆς ὁμοιοκαταληξίας, ἀπομένουσιν ἀπλᾶ καὶ συνήθη πολιτικὰ ἄθροα ἐφημερίδος, μεστὰ μὲν φιλοπατρίας, ἀλλὰ παντελῶς ἄμοιρα ποιητικῆς ἐξάρσεως. Καὶ τούτων ὅμως τῶν προσόντων στερεῖται τὸ τέταρτον ποίημα, τὸ καὶ ὑποκειμενικώτατον πάντων, εἶδος ἔμμετρου ἱκετηρίου ἀναφορᾶς ὑπαλλήλου πρὸς τὸν προϊστάμενον αὐτοῦ. ὁ ποιητής ἀπολοφύρεται ἐν αὐτῷ τὴν κατὰστασιν τῆς πολιτείας, τεκμαιρόμενος αὐτὴν χειρίστην ἐνεκὰ τινων ἀκαταλλήλων μεταβολῶν ἐν τῷ προσωπικῷ τοῦ προξενικοῦ κλάδου· ἐπειδὴ δὲ παραγκωνισθεὶς φαίνεται, δάγει τὸν βίον μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν, Ἱερεμίας ἐν τῇ ξένῃ, κλαίει καὶ μέλλον καὶ

παρόν, καὶ ἐκτραχηλίζεται εἰς ὕβρεις καὶ βαγυσεολογίας κατὰ τῶν πολιτευομένων καὶ τῶν ἐν τῇ προξενικῇ ὑπηρεσίᾳ εὐτυχεστέρων αὐτοῦ. Ἀληθῶς σεμνοτάτην ὑπολαμβάνει ὁ ποιητής τὴν ἀποστολὴν τῆς παρθενικῆς Μούσης, ἐκφυλίζων αὐτὴν καὶ μεταβάλλων εἰς ὑποβολέα αἰσχρολογιῶν, αἵτινες δὲν θὰ ἔφερον ἐρύθημα μόνον εἰς ἐψιμυθιωμένας παρειάς.

13. Η ΕΝΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΦΩΚΑΔΩΝ ΠΟΙΗΜΑΤΙΟΝ Ἀστειόν. Καὶ ἡ ὑπόθεσις τοῦτου φαίνεται ἀναξία λόγου, καὶ ἡ ἐκτέλεσις ὅχι πολὺ τεχνική. Ὑπενθυμίζει ἐνίοτε, ἀλλὰ πολὺ μακρόθεν, τὸ Lutrin τοῦ Boileau. Ὁ ποιητής ἔχει μὲν εὐφυῆσαν σατυρικήν καὶ εὐχέριαν τινὰ στιχουργικήν. Ἀλλὰ περιώρισε τὴν μούσαν του ἐντὸς ὁρίων τοσοῦτον στενῶν, ὥστε καὶ τεχνικώτερον ἂν ἦτο τὸ ποίημα, δὲν θὰ ἀνεδεικνύετο ἄξιον τοῦ στεφάνου· τὸ ποίημα του ἔχει ὅλως ἐπαρχιακὸν καὶ τοπικὸν χαρακτῆρα, διὸ καὶ τινὰ μέρη αὐτοῦ θὰ εἶναι ἴσως ἀκατανόητα εἰς ἄλλους ἀναγνώστας πλὴν τῶν Κεφαλλήνων. Ὁ ποιητής ἀγνοεῖ τὴν τέχνην τοῦ συμπολίτου του Λασκαράτου, δι' ἧς προσδίδεται γενικώτερον ἐνδιαφέρον εἰς θέματα ἀσήμαντα καθ' ἑαυτά, ἐν ἄλλοις λόγοις ἀμοιρεῖ ἀνωτέρου σατυρικοῦ πνεύματος, ἀποκαλύπτοντος καὶ ἀπεικονίζοντος ὑπὸ τὸν Κεφαλλῆνα τὸν ἄνθρωπον. Προστεθίσθω δ' εἰς ταῦτα ὅτι κατὰ κριτέα φαίνεται ἡμῖν καὶ ἡ ἐν τῷ ποίηματι τούτῳ ὑπολανθάνουσα τάσις τοῦ ποιητοῦ πρὸς ἐκφυλισμὸν τοῦ πρὸ τῆς ἐνώσεως ἐθνικοῦ ἐν Ἐπτανήσῳ κόμματος. Ὡς δειγμα κάλλιστον τοῦ ἔργου ἀναγινώσκωμεν τὸ προϊείμενον αὐτοῦ.

Νὰ ψάλλω, Μούσα, βόηθα με τοὺς τρομεροὺς καυγάδες,
πῶς 'κάμανε 'ς τὰ ἐξήντα ἐφτά οἱ ἄρχοντες Φωκάδες,
τότε ποὺ ταῖς διαίρεσιν τοὺς βάλληκε ν' ἀφήσουν,
κι' ἀπὸ τρεῖς ποῦ 'χον ἐκκλησιαίς ὅλοι τοὺς μιά νὰ κτίσουν.
Βόηθα με, Μούσα, ὅσο 'μπορεῖς, γιετὶ σὰ συλλογιώμαι
τί αἶμα 'πῆγε νὰ χυθῇ, τόσο κακὰ γροικιόμαί,
ποῦ λησμονᾶω τί θὰ 'πῶ, ποῦ χάνω τὰ ῥητά μου,
καὶ γένομ' ἕνα ζούπαστρο· βόηθα λοιπόν, κυρά μου !
Σὲ μιάς βαχοῦλας τὴν κορφή, μέσ' 'ς ταῖς ἐλθαῖς κρυμμένα,
τὰ μαῦρα τὰ Φωκάτ' μου σχεδὸν λησμονημένα,
ἔχουνε τὴ φλωσυλά τους· με' χωρίς μεγαλεῖα,
μὲ μόνο σὰν κοινοῦ χωριοῦ ωιμένα παρουσία !
'Ἐν ᾧ καὶ ποῖς δὲν τ' ἄκουσε πῶς μιά φορὰ οἱ Φωκάδες
μέσα 'ς τὴν Πόλιν φοβεροὶ ἦσαν βασιλιάδες ;
καὶ ποῖς δὲν ἔξερε τὸ Φωκά, π' ἀφόταν τὸν Μαυρίκι
τὸν αὐτοκράτορα ἔσφαξε, σὰ νὰ 'κανε κατσίκι,
αὐτὸς 'ς τὸ θρόνον ἀνέβηκε κ' ἔβαλε ἀπάνου κάτου
Εὐρώπη, Ἀσία κι' Ἀφρική με' τὰ καυώματά του ;
ὅπως τὸ θρόνον χασαπὸ σωστὸ τὸν εἶχε κάμη,
καὶ μέσ' 'ς τὴν Πόλιν ἔρρεγε τὸ αἶμα σὰν ποτάμι ;
Τὸ Νικηφόρο τὸ Φωκά ποῖς πάλι δὲν τὸν ἔξερε,
τῆς Κύπρου τὸ σταυραετὸ. τῆς Κρήτης τὸ ξεφτέρει ;
'Ἐτοῦτος χωρίς θωρηκτά, τραγούδια φασαρίαίς,
μὲ χωρίς ἐπανάστασις, δάνεια, ἐπιστρατεῖαις,
'ς τὴν Κρήτην ἐξέφνου ἐπέταξε, κι' ἀφοῦ ἔκαμε τουλοῦπα
μὲ κάμπουσα γραικόπουλα τὸν τρομερὸ Κουροῦπα,
'ς τὸ ζηλεμένο τὸ νησὶ ἔδωσ' ἐλευθερία,
κι' αὐτὸς, ὡς φίδρο, ἔλαβε τὴν αὐτοκρατορία.
Τέτοιοι ἐσταβήκαν μιά φορὰ οἱ ἄρχοντες Φωκάδες,
κι' ἂν οἱ Ῥωμηοὶ δὲν ἦθε πᾶν ἄλλοῦ γιὰ βασιλιάδες,
καὶ τώρα τέτοιοι θὰ 'κανε χωρίς ἀμειβιόλια . . .
Πλὴν ἔχει ὁ Θιός . . . κι' ἄς πιάσωμε τώρα τὴν ἱστορία.

14. ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΚΑΛΑΦΑΤΙΣΜΑ. «Σίφουνας ποιητικός» λέγει ὁ ποιήσας ἐν τῇ ἐπιγραφῇ περὶ τοῦ ἔργου του· σατυρικός κυκεὼν ἄμορφος καὶ ἀκατέργαστος, λέγουσιν οἱ κριταί. Δύναμιν σατύρας ἔχει ὁ γράψας, τὰ βέλη του ὅμως ἀμβλύνει ἡ κακὴ τῆς βωμολοχίας χρῆσις, ἔτι δὲ ἡ ἀνάμιξις πολλῶν ὅλως διαφόρων πραγμάτων συγχρόνως καὶ ἀπρεπῶς ἐν παρακρούσει καὶ δυσαρμονίᾳ ἀφορήτῳ. Γνώρισμα ἀπαραίτητον τοῦ ἀληθοῦς ποιητοῦ εἶναι ἡ φιλοκαλία περὶ τὴν ὕλην καὶ περὶ τὴν ἐξωτερικὴν διάταξιν αὐτῆς· αἱ δὲ χυδαιότητες, καὶ εὐφύεσται οὔσαι, ὀλίγους εὐρίσκουσι θαυμαστάς. Ὁ ποιητὴς τῆς προκειμένης συλλογῆς, μεθ' ὅλα αὐτοῦ τὰ πλεονεκτήματα, κινδυνεύει ἴσως ν' ἀκούσῃ τὸν ἴδιον αὐτοῦ στίχον

Ἄλλ' ἄφηκε ἀποφορὰ ποῦ ζάρωσα τὴ μούρη
ἐπαναλαμβανόμενον πρὸς χαρακτηρισμὸν τῶν
ποιημάτων του.

Εἰς τὸ Πρῶτο καλαφάτισμα προσήρτηνται ὡς συμπληρώματα καὶ δύο ἕτερα ποιήματα ἀνάξια λόγου, Τὸ Πανεπιστήμιον καὶ ἡ Ψηφοφορία δημάρχου Ἀθηναίων 1887.

15. ΤΡΕΛΛΑΙΣ. Συλλογὴ ἦν ἐν πᾶσι πλὴν τῆς γραφῆς διακρίνει κομψότης· ἀλλ' ἡ μεγάλη ἐπιμέλεια ἦν καταβάλλει εἰς τὴν ἀπεργασίαν τῶν σονέττων καὶ τῶν τριολέτων τοῦ ὁ ποιητῆς, καὶ αὐτὴ ἡ ἐπανουόσα ἐν τισι τούτων χάρις, δὲν ἀρκοῦσι ν' ἀναπληρώσωσιν τὸ ἐκ τῆς ἐλλείψεως ἀληθινῆς ποιητικῆς ἐμπνεύσεως μέγα κενόν. Τῶν τοιούτων ποιητικῶν ἀθურματίων ἡ ὅλη ἀξία ἔγκειται πολλάκις ἐν τῇ ἐπιτυχεῖ κορωνίδι, ἐν τῇ ὀξείᾳ ἀναλαμπῇ σπινθήρος τινος ποιητικῆς εὐφυΐας· ἀλλὰ τοιαύτης κορωνίδος στεροῦνται τὰ πλεῖστα τῶν τῆς συλλογῆς ταύτης ἄσματιν. Προσθεθίσθω δ' ὅτι καὶ ἡ ὁμοιοκαταληξία, πλουσιωτάτη συνήθως, ἐν τοῖς ὀξύτονοις ὅμως συχνάκις εἶναι ἰταλική, ἀπαξ δ' ἐν προπάροξυτόνοις πλημμελής, ὁμοιοκαταληκτοῦντος τοῦ ὁυμήθηκες, μετ' τὸ δίχτηκες.

16. ΖΟΥΛΕΪΚΑ. Ὁ εὐφάνταστος ποιητὴς τοῦ ἐπικολυρικοῦ τούτου εἰς ἱαμβικούς στίχους ποιήματος περιγράφει μυθωδῶς τὰ κάλλη τῆς γῆς Αἰγύπτου καὶ τὰ θαυμάσια τοῦ βασιλείου τῶν Φαραῶ γραφικώτατα καὶ παρενεῖρει τὸ συμβάν τοῦ Ἰωσήφ καὶ τῆς γυναικὸς τοῦ Πετεφρῆ. Ἡ ἐπιγραφὴ ἱστορικῶς εἶναι σχεδὸν ἄπταιστος, ἀπορεῖ τις ὅμως πῶς ἡ αἰγυπτιακὴ ἀρχαιολογία δὲν ἐχορήγησεν εἰς τὸν ποιητὴν καὶ τῆς ἡρώδους τὸ ὄνομα· ἡ ἐκτελεσις βαίνει τεχνικῶς, καὶ ἡ λύσις εἶναι καλῶς ἐξευρημένη. Παρατηρεῖται ὅμως μονοτονία τις, κατὰ χρῆσιν τοῦ αὐτοῦ κοσμητικοῦ ἐπιθέτου (μυριοστόλιστα, μοσχομύριστα), καὶ τινες ἀνακρίβειαι ὡς τοῦ Νεῖλου τὰ νερά

γυαλίζουν ἀσημένια ὀλογάλανα,

ἐν ᾧ ταῦτα εἶναι πάντοτε θολερά· ἡ ὑπερβολὴ ὡς

τὰ πόδια της πατοῦσαν σὲ βαρεῖα χαλιά,
σὲ δέρματ' ἀπὸ τίγρεις ὀλοζώταναις.

Ἀτόπως δὲ ποιεῖ καὶ τὸν Ἰωσήφ, ὡς ἀπεσταλμένον τοῦ συζύγου τῆς Ζουλείκας τολμῶντα νὰ λέγῃ αὐτῇ :

χίλια φιλιὰ σοῦ φέρνω ἀπ' τὸν ἄνδρα σου,
χίλια φιλιὰ δροσᾶτα, μοσχομύριστα.

Ἐπειδὴ δ' ὁ ποιητὴς μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας φιλοτεχνεῖ τοὺς στίχους του, ἀποδίδομεν εἰς παραδρομὴν εὐκόλως ἐπανορθουμένην ἕνα ὑπερμετρον καὶ ἕνα χωλὸν στίχον διαφυγόντας τὴν προσοχὴν αὐτοῦ :

Καθάλλα, ἀρματωμένοι μετ' τὸν βασιλιᾶ μπροστά.
Πάρ' το καὶ τὴν καρδιά του τρύπησε.

Ἀλλὰ τὰ ἐλαττώματα ταῦτα δὲν ἀποτελοῦσι σκιὰν τόσην, ὥστε νὰ μὴ διακριθῇ ἡ γοργότης τῆς φαντασίας καὶ ἡ φιλοκαλία τοῦ ποιητοῦ, πολλὰ ἀγαθὰ προσιωκούμεναι.

17. ΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ. Ἀποπνέει ἡ συλλογὴ αὕτη τὸ ἄρωμα τῆς δημοτικῆς ποιήσεως καὶ ἀπὸ διαυγεστάτης πηγῆς ἀρύεται τὴν ἐμπνευσιν. Δεικνύει ὅμως ὁ ποιητὴς ἐν τῇ κατασκευῇ τοῦ στίχου καὶ ἐν τῇ χρῇσει τῆς γλώσσης ἄδυναμίαν τινά, ἐξ ἀπειρίας ἴσως προερχομένην· ἂν εἶναι νέος, ὅπως φαίνεται, τὰ σημεῖα τοῦ μέλλοντος ποιητικοῦ του σταδίου εἶναι εἰς ἄκρον εὐόωνα καὶ προτρέπομεν αὐτὸν νὰ βαδίξῃ τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν τῆς ποιήσεως μετὰ θάρρους.

Ἡ συλλογὴ διαίρεται εἰς τρία μέρη· ὅτε πρόλογος καὶ τὸ τρίτον αὐτῆς μέρος, τὰ Τραγουδάκια, δὲν εἶναι πολλοὺ λόγου ἄξια· εὐφυῆς εἶναι ἡ οἰκονομία τῶν Τραγουδιῶν τοῦ χρόνου, ἐν οἷς ἐπιτυχῶς προσαρμύζει ὁ ποιητὴς τοὺς χαρακτῆρας τῶν δώδεκα μηνῶν πρὸς τὰ ἴδια αἰσθήματα. Καλλίστα εἶναι καὶ τὰ Τραγουδία τοῦ βουνοῦ, ὧν τὰ θέματα εἶναι εἰλημμένα ἐκ τοῦ βίου καὶ τῶν παραδόσεων τοῦ καθ' ἡμᾶς λαοῦ. Ἐν ἐνὶ τούτων, ὅπερ σᾶς ἀναγινώσκομεν, ὁ ποιητὴς διασκευάζει τὰς δημώδεις περὶ Νεραϊδῶν παραδόσεις μετὰ περισσῆς ἀφελείας καὶ χάριτος καὶ μεθ' ἱκανῆς πρωτοτυπίας, ἀλλ' οὐχὶ ἀσυμφώνου πρὸς τὸ μυθοπλαστικὸν πνεῦμα τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ.

Ἡ Νεράϊδες.

Μέσ' ἀπ' τὸ δάσος πρόβαλε τ' ὀβρυγγο φεγγάρι·
Ἀνέθηκε 'ς τὸν οὐρανὸν λίγη δροσιὰ νὰ πάρῃ
Καὶ μετ' ὅπως τοῦ τὸ γλυκὸ νὰ φέξῃ 'ς τοῖς παρθέναις.
Ποῦνε 'ς τῆς λίμνης τὰ νερά βαθύ, βαθύ κρυμμένας.
Ὅλη τῇ μέρᾳ καρτεροῦν τὴν ὥρα ποῦ θὰ γυῖνε
Μὲ τὴ δροσούλα τῆς νυχτῆς νὰ παίξουν, νὰ χαροῦνε.

Τὰ διαπλατὰ της τὰ νερά καθάρια ἡ λίμνη ἀπλώνει
Καὶ τὸ φεγγάρι ἐπάνω της φεγγοβολᾷ καὶ στρώνει
Ἀσῆμι, ἀσῆμι ἀναλυτὸ 'ς τὴν λίμνην πέρο πέρο.
Κ' ἡ λίμνη ἡ ἀσημόστρωτη κάνει τὴ νύχτα ἡμέρα.
Καὶ βγαίνει μιὰ καὶ βγαίνουν δυὸ νεράϊδες μαυρομμάταις,
Κ' ὅλαις προβάλλουν τοῦ νεροῦ ἡ κόρας ἡ δροσάταις.

Ἀφίουνε τ' ἀμίλητα, τὰ τρισβάθα παλάτια.
Νά! κ' ἡ Ζαφεῖρω ἡ λυγερή, με ζαφειρένια ἡμάτια,
Νά! κ' ἡ Μαργάρω ἡ ὡμορφη, με κάτασπρα δοντάκια,
Κ' ἡ Μαυρομάλλω, με μαλλιά μαύρα σάν τὰ κοράκια.
Μ' ἀπ' ὧλαις ὡμορφότερη, νεράιδα χρυσομάλλω,
Προβάλλει κ' ἡ βασίλισσα, ἡ ζηλεμένη Κάλλω.

Μὰ πῶς εἶν' ἔτσι ἀμίληταις, πῶς στέκουν, δὲ σαλεύουν
Καὶ 'ς τ' ἀργυρόφωτα νερὰ δὲν παίζουν δὲν χορεύουν;
Ἄλλαις βραδυναῖς τὸ φύσημα τοῦ βραδυνοῦ τοῦ ἀγέρα
Ἐφερνε γέλο.α καὶ φωναῖς 'ς τὴ λίμνη πέρα, πέρα.
Κί' αὐτὴν τὴ νύχτα μοναχὰ τὴ μοσχομυριμένη
Πῶς ἔτσι ἀσάλευτη, βουδῇ, κάθε νεράιδα μένει;

Μὰ νά! ἡ Κάλλω γύρω της τοῖς ἀδελφαῖς της κράζει
Καὶ λέει με θλιθερῇ φωνῇ καὶ βαρυανάστενάξει:
"Νεράιδες, νύφαις τοῦ νεροῦ καὶ νερογεννημέναις,
"Ὡμορφαις μέσ' 'ς τοῖς ὡμορφαῖς κί' ὅμως τυραννισμέναις,
Χρόνια πολλὰ περάσανε, χρόνια πολλὰ ποὺ ζοῦμε,
Χρόνια πολλὰ ποὺ ἀχόρταστα κί' ἀνέλπιδ' ἀγαποῦμε.

Εἶναι ἡ ἀγάπη μας πικρή, πικρὰ καταραμένη.
Κ' ἐκεῖνος ποῦ ἀγαπήσωμε 'ς τὰ χέρια μας πεθαίνει.
Πόσαις φοραῖς τραθήξαμε μέσ' 'ς τοῦ νεροῦ τὰ βάθη
Λεβέντες γιὰ νὰ σθύσουνε τοῦ στήθους μας τὰ πάθη!
Μὰ πρὶν προθάσουν νὰ μᾶς 'δοῦν καὶ πρὶν νὰ μᾶς μιλήσουν
Ξεψύχησαν δὲν μπόρεσαν οὔτε στεγγῇ νὰ ζήσουν!

"Ἔτσι βαρέθηκα νὰ ζῶ καὶ ῥέλω νὰ πεθάνω,
Κ' ἀνοῦστε, κόραις λυγεραῖς, ἀκοῦστε τί θὰ κάνω.
Ἔρετε τί μᾶς ἔγραψεν ἡ μοῖρα μας ἡ μαύρη:
Νεράιδα 'ξύπνιαν ἡ αὐγὴ ἄν ποτε τύχη ναύρη,
Κ' ἂν τὴν προθάσῃ νὰ τὴν 'δῇ ὁ ἥλιος ποῦ προβάλλει
Εὐθὺς νὰ σθύσουν, νὰ χαθοῦν τ' ἀτίμητὰ της κάλλη.

'Εδῶ λοιπὸν ὡς τὴν αὐγὴ θὰ παίξω, θὰ χορέψω,
Γιὰ πρώτη κ' ὑστερὴ φορά τὸν ἥλιο θ' ἀγναντέψω.
Κ' ὅποι' ἀδελφὴ βαρέθηκε ζωὴ τυραννισμένη
"Ἄς ἀργινήσῃ τὸ χορὸ τὸν ἥλιο νὰ προσμένῃ."
Αὐτὰ εἶπεν ἡ βασίλισσα καὶ τὸ χορὸν ἀρχίζει,
Κ' ὧλαις ἡ ἄλλαις 'ξωπηλαῖς χορεύουν με τὴν Κάλλω
Τὴ λυγερῇ πεντάμορφη νεράιδα χρυσομάλλω.

Τὸν ὑστερνό τους τὸ χορὸν ὡς τὸ πρῶτ' χορεύουν
Καὶ με τὴν Κάλλω τὸ πρῶτ' τὸν ἥλιον ἀγναντεύουν
Τῆς εἶδε ὁ ἥλιος!—σθύσανε τὰ 'ξωτικά τους κάλλη.
'Ἀπ' τὸ νερὸ γεννιήθηκαν, νερὸ γεννῆκαν πάλι.

(Ἐπειτα συνέχεια)

ΜΕΡΙΚΑ ΦΥΛΛΑ

ΕΚ ΤΟΥ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΥ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟΥ ΜΟΥ

Δηλαδή αὐτὸν τὸν Σωκράτη, μ' ὅλον τὸ σέβας ἔπερ
τοῦ ὀφείλομεν, ἐγὼ τοῦλάχιστον ἂν τὸν εἶχα θὰ τὸν
κατεδικάζα ὅχι εἰς τὸ κώνειον ἀλλ' εἰς κάτι σκλη-
ρότερον. Φρικωδεστέραν ἐφεύρεσιν καὶ συμβουλὴν
αὐτοῦ τοῦ Γνωθὶ σαυτόν, ἔπερ νὰ κυρίαν βά-
σιν τῆς φιλοσοφίας του παρήγγελλε, δὲν ἤξεύρω
ἄλλην, λαμβανομένου ὡς ἀναμφισδητήτου ἀξιώματος
ὅτι τὸ νὰ γνωρίζῃς σεαυτὸν δὲν σημαίνει ὅτι καὶ δύ-
νασαι νὰ τὸν συγκρατήσῃς. Ὁ φιλόσοφος συνιστῶν
εἰς τοὺς ἀνθρώπους νὰ προσπαθοῦν νὰ γνωρίσουν
ἐαυτοὺς εἶνε ὡς νὰ τοῖς συνίστα νὰ προσθέσουν εἰς
τὰ βάσανά των ἄλλο ἓν, καὶ τὸ χειρότερον, ἀφοῦ ἡ
γνώσις αὐτῶν ἐλαχίστα μὲν θὰ τοὺς ἐβόηθαι
νὰ γίνωνται κύριοι τῶν γεγονότων, θ' ἀφήρει δ' ἅμα
ἀπ' αὐτῶν τὰς ἡδονὰς τῆς ἀσυνειδησίας—τὰς ὑψί-
στας ἐξ ὧν δύνανται νὰ ὑπάρξουν.

ΙΞΙΩΝ

ΑΓΝΩΣΤΟΙ ΑΘΗΝΑΙ

ΤΑ ΑΝΑΦΙΩΤΙΚΑ

(Συνέχεια καὶ τέλος).

Τὰ Ἀναφιώτικα, ὡς εἴπομεν, ἔχουσιν ἐν συνό-
λῳ κάτι τερπνὸν ἐν τῇ ξηρᾷ ἅμα καὶ χαριέσση
αὐτῶν ὄψει. Δὲν εἶνε παρὰ μία μικρὰ συνοικία,
συζῶσα ἀδελφικῶς κατὰ μικρὰ διαμερίσματα
ἐνὸς χαμηλοῦ ἀλλὰ εὐρέος κτιρίου. Τὴν μόνην
δὲ διαφορὰν τὴν ὁποῖαν δύναται τις νὰ παρα-
τηρήσῃ ἐπ' αὐτοῦ εἶνε ὅτι τὰ διαμερίσματα, τὰ
κελλία ταῦτα, με τὴν ἀνάρροπον θέσιν καὶ κλίσιν
των, φαίνονται ὡσεὶ πεφοβισμένα καὶ συνεσφη-
νωμένα μεταξὺ των, φροντίζοντα ν' ἀποτελέσωσιν
ἐν ὅλον ὡσεὶ ἐν τῇ ἐνώσει μόνη εὐρίσκοντα τὴν
σωτηρίαν των. Καὶ τοῦτο δύναται τις νὰ διακρίνῃ
καλλίτερον ἂν εἰσδύσῃ εἰς τὰ βάθη τοῦ συνοι-
κισμοῦ, μεταξὺ τῶν οἰκίσκων, εἰς τοὺς δρομί-
σκους του.

Ἀλλὰ τ' Ἀναφιώτικα δὲν ἔχουν δρομίσκους
ἐνὰ μόνον βλέπεις πρὸς τὸ ἀνώτερον μέρος ἐρ-
χόμενον ἐπικλινῇ ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς,
ἐσκαμμένον ἐπὶ τοῦ βράχου, στηριζόμενον διὰ
λίθινου τοίχου καὶ διὰ τοῦ ὁποῖου συγκοι-
νωνοῦσι τέσσαροι πέντε οἰκίσκοι, οἱ πλέον καλ-
λίτεροι καὶ οἱ πλέον ἐλευθέρων ἔχοντες τὴν θέ-
αν· βλέπεις καὶ ἐνὰ ἄλλον ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς
δυσμὰς ἐρχόμενον, ἀπὸ τοῦ ναῖσκου τοῦ ἁγίου
Γεωργίου καὶ καταλήγοντα εἰς τὸν δαίδαλον
τῶν μονοπατίων. Διότι τ' Ἀναφιώτικα ἔχουν
μονοπάτια ἢ καλλίτερον κλίμακας διὰ τῶν ὁ-
ποίων συγκοινωνοῦσιν οἱ οἰκίσκοι. Ἀπὸ ὁποῖον
δήποτε μέρος ἀποπειραθῇς νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὸ
κέντρον τοῦ συνοικισμοῦ, ἐκ τῶν ἄνω ἢ ἐκ τῶν
κάτω, ἀπ' ἀνατολῶν ἢ ἀπὸ δυσμῶν, θ' ἀναβῇς
ἢ θὰ καταβῇς λίθινα σκαλοπάτια, στενὰ καὶ
ἐξηρρωμένα, ὀλισθηρὰ καὶ ἀνώμαλα. Ἐνῶ εἶσαι
ὕψηλὰ καὶ θαυμάζεις ἐν ἐκστάσει τὴν περίξ θέαν
καὶ ἀναπνέεις τὸν βαλσαμώδη ἀέρα καὶ ὁ θό-
ρυθος τῆς πόλεως φθάνει συγκεχυμένος εἰς τὰς
ἀκοὰς σου, κάμνεις ἐν βῆμα καὶ αἰφνης εὐρίσκε-
σαι μεταξὺ δύο τοίχων, οἱ ὁποῖοι μόλις σοὶ ἐπι-
τρέπουν νὰ κινηθῇς. Ἐν ἀκόμῃ βῆμα καὶ ὁ
θόρυθος τῆς πόλεως δὲν φθάνει πλέον μέχρι σοῦ,
ἡ θέα ἐξαφανίζεται, τὸν βαλσαμώδη ἀέρα διά-
δέχεται πολυώνυμος ὁσμὴ καὶ δὲν βλέπεις εἰμὴ
ἐν τεμάχιον γαλανοῦ οὐρανοῦ, πολύτροπον καὶ
σύμφυρμα οἰκοδομῶν ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς σου.
ὑπὸ τοὺς πόδας σου ἔχεις στενὰ καὶ ἐπικλινῇ
σκαλοπάτια, ὀλισθηρὰ, διαρρέοντα ὑπὸ ὕγρων
ποικίλων τὴν σύστασιν καὶ τὴν χροιάν· ἄλλοι ἐν
κατωφερὲς καὶ πηλῶδες μονοπάτι ἐπὶ τοῦ ὁποῖου
μόνον αἱ αἶγες θὰ ἐτόλμων ν' ἀναρριχηθῶσιν.
Εἰς καθὲ βῆμα εἶσαι ἠναγκασμένος νὰ κύψῃς